

הגישור ותרומתו בתחום הגרושין – עו"ד ומגשרת גלית סנה לוריה

משבר הגרושין נחוה פעמים רבות, על ידי בני זוג כ"רעידת אדמה". התא המשפחתי, אשר סיפק מסגרת ברורה ולעיתים רבות אף בטחון אישי לחבריו, עובר שינוי אשר נחוה כמשבר. הגרושין מציפים חרדות רבות כגון: מה יהיה איתי? האם אהיה תמיד לבד? איך יתמודדו הילדים? האם הם יזקו? איך אסתדר כלכלית? היכן נגור? האם מנצלים אותי?

החרדות גורמות להתערערות כל המוכר. נלוות להן תחושות של מצוקה, חולשה ובלבול. לעיתים קיים גם כעס רב המושלך גם על בן הזוג השני, כעס המלווה בהאשמות ובתסכול.

הספרות המקצועית העוסקת בסבל בחיי האדם מדרגת גירושין כמעט בראש סולם הסבל (שני רק לסבל הנגרם לאדם עקב פטירת בן זוג או ילד חו"ח).

אנשים שונים מתמודדים עם משבר באופן שונה. בנקודה רגישה זו בחיי האדם מתפתים חלקם לתת לכעסים ולחרדות להוביל אותם לכדי מאבק פוגע וכואב בבן זוגם, מתוך תפיסה כי לא נראה פתרון באופק וכי מאבק זה "נגזר עליהם".

הילדים פעמים רבות נופלים קורבן פסיבי לרמות הגבוהות של הקונפליקט ההורי אליו הם נחשפים, שלא בטובתם. מחקרים מראים כי ילדים יכולים לעבור בשלום יחסית גרושין של הוריהם בהתקיים שלושה תנאים עיקריים: האחד המעטה בחשיפה לקונפליקט ההורי, השני שמירה על קשר משמעותי וסדיר עם שני ההורים (עם דגש על פניות רגשית של ההורים כלפי הילדים) והשלישי מצב כלכלי סביר.

לפיכך, בתחילתו של משבר הגרושין על בני הזוג לבחור בהליך שימנע מהסלמת מחלוקותיהם כדי שהם וילדיהם יפגעו מהגרושין כמה שפחות. על איש המקצוע מוטלת חובה ראשונה במעלה לכוון אותם, ככל הניתן, לבחור בהליך שכזה.

הליך משפטי בענייני גרושין, יכול לקחת בין שנתיים לשלוש שנים ואף יותר. ה"צורך" של כל צד לשכנע שופט בצדקתו, מוביל לכתבי טענות המציגים את המחלוקות בצורה מופרזת ופוגענית. ההליך המשפטי עשוי לגרום כשלעצמו להסלמה נוספת של היחסים בין הצדדים ולעיתים נוצר כתוצאה מכך נתק תקשורתית בין בני הזוג, דבר המונע תקשורת הורית מיטיבה. אין לשכוח גם כי העלויות הכספיות והרגשיות הכרוכות בהליך זה גבוהות מאד.

הליך הגישור מציע דרך אחרת להתמודדות עם הכעסים, החרדות והמחלוקות. דרך המאפשרת להתחבר לאנושיות הטמונה בכל אדם, גם כשהוא בכאב ובכעס. דרך המחזירה אותנו לברור צרכינו האמיתיים, צרכי ילדינו. הליך הגישור מאפשר בניה של תקשורת יעילה ליישוב המחלוקות בהסכמה ובדרכי שלום. במסגרת ההליך תבחן טובת הילדים, תבנה תוכנית הורית מוסכמת לחלוקת השהות של הילדים אצל הוריהם כדי לאפשר קשר משמעותי ומיטיב של הילד עם שני הוריו. בהליך ידונו שאלות הקשורות בילדים כגון מסגרות חינוך, חלוקת שהייתם אצל הוריהם בחופשות, חגים, ימי מחלה וכן שאלות אישיות אשר הסכמה בהן נחוצה למשפחה הספציפית. יבנו מסגרות תקציב עתידיות כדי לסייע בהתארגנות הכלכלית של שני ההורים לאחר הפרידה, יוסכמו דמי מזונות וחלוקה בהוצאות נוספות של הילדים כגון: הוצאות רפואיות חריגות, הוצאות חינוך, חוגים, קיטנות וכיוב'. בהליך יוסדרו גם נושאי המגורים וחלוקת הרכוש המשותף הכולל בתוכו את בית המגורים, הרכב, זכויות ממקום העבודה, פנסיות, ביטוחי חיים, קרנות השתלמות, נכסי קריירה ועוד כהנה וכהנה. בסיום ההליך יערך הסכם גרושין משפטי המוגש לבהמ"ש ומקבל תוקף של פסק דין.

החשיבה בגישור היא חשיבה יצירתית אשר מטרתה להביא את הצדדים להסכים על פתרון המשביע את רצון שניהם. המגשר אינו שופט ואינו מכריע בסכסוך אך מסייע להם ומנתב אותם לתהליך של תקשורת יעילה ויצירתית בסבך המורכב של התקופה המורכבת הזו בחייהם. ההליך מסייע לצדדים למצוא פתרונות מיטיבים מוסכמים בתקופה קצרה יחסית ובעלויות מופחתות וכן מסייע שלא להסלים את היחסים בין הצדדים.

הליך הגישור מקנה לצדדים תחושה של החזרת השליטה על חייהם ותחושה של התבהרות המקלה על ההתמודדות. התא המשפחתי הוא אחד ממקורות הכח הפנימי של האדם. הליך הגישור מסייע לאנשים בתקופה זו של שינוי התא המשפחתי לעבור שינוי זה באנושיות ובכך להקטין את הפגיעה בחברי התא המשפחתי כולו. הליך הגישור יכול לעשות, ועושה בפועל, הבדל אמיתי בחייהם של מאות ואלפי אנשים שעברו אותו וחסכו מעצמם ומהיקרים להם את דרך הייסורים של מאבק משפטי יקר, סוחט, פוגעני ומתיש.